

ANALÝZA TRHU Gerd Ebner
Šéfredaktor

LinkedIn www.linkedin.com/in/gerd-ebner

Co je důvodem nevídaného růstu cen?

Pokus o vysvětlení

Gerd Ebner; přeložil Michal Popov

Cena nesusušených lamel na výrobu BSH již překročila hranici € 300,-/m³. Cena hotového výrobku, (BSH Si – pohledové, v celých délkách) se zvýšila během půl roku z € 400,- na necelých € 600,- s dodáním do Německa či Itálie. U KVH očekáváme dosažení hranice € 450,-/m³. Co se děje? Z jakého důvodu je celá cenotvorba postavená na hlavu? Proč to, co bylo domluveno v pondělí, v pátek už často neplatí? Proč se takřka ze dne na den zdražuje i o €50,-/m³? Aktuálně se obchod s řezivem změnil na tvrdý trh ovládaný dodavateli. Mnozí prodejci se nacházejí v situaci, na kterou nikdy nebyli školeni, a leckdy dojde i tomu, že přestřelí. Heslo: z bývalých kvartálních cen jsou nyní ceny týdenní.

Následně se pokusíme v krátkých odstavcích najít vysvětlení:

- Globální poptávka po jehličnatém řezivu bude v roce 2021 vyšší než výroba. Ne všechny světové trhy budou schopny plně pokrýt své potřeby. Poprvé v historii by mohla roční poptávka přesáhnout hranici 350 milionů m³.
- Celá branže skoro celosvětově přezimovala s velmi nízkými stavy skladů, regionálně panoval nedostatek kulatiny. Pilaři mají minimální stavy skladů, stejně tak jako obchodníci a zpracovatelé. Zásoby jsou minimální, v Evropě, USA i v Číně. Pro ilustraci situace můžeme citovat následující poptávku: Kanadský výrobce obalů poptává u malé německé rodinné pily řezivo. Na trhu panuje neuvěřitelná dynamika, takřka ve všech dřevařských sortimentech.
- Skutečnost, že se při exportu do USA dá dosáhnout ceny € 400,- - 500,-/m³ fco Německá pila má obrovský dopad na výrobu řeziva ve střední Evropě. Nejžádanější

pořezové schéma obsahuje logicky více Amerických rozměrů. „Tam napadne daleko méně 17mm bočních prken“, konstatoval kdosi už vloni. (Mohli bychom hovořit i o jiných sortimentech, třeba o surovině na KVH nebo...). V dnes stojí Americké zboží € 514,-/m³ ExW v Německu, přesně před rokem to bylo €250,-/m³. Když je možné prodat pěkné středové řezivo za € 500,- na pile, posunují se mnohé cenové relace jinam.

- V roce 2020 stoupl vývoz německého jehličnatého řeziva do USA o 54 % na necelé 2 miliony m³. Celá Evropa nalodila 3,5 milionu m³, tohle zbožím musí někde chybět.
- Po šoku způsobeném epidemií COVID-19 v prvním čtvrtletí 2020 došlo na konci 3. čtvrtletí celosvětově ke skokovému oživení poptávky.
- „Nemůžeme na dovolenou, tak budeme opravovat dům!“ – to bylo heslo, které vedlo k masivnímu zvýšení poptávky po „kutilských“ (DIY) sortimentech. V německém exportu například stouply obraty „zahradního“ dřeva o 28 %, hoblovaných sortimentů o 20 %, výrobků pro vnitřní výstavbu a podlah o 12 %. Prodej všech výrobků pro sektor DIY, zejména pro použití v zahradě, masivně rostl, a to celosvětově.
- V minulých letech se ve střední Evropě rozjela řada nových výrobních kapacit CLT (BSP) – to samozřejmě zásadním způsobem změnilo trh s řezivem. Od roku 2010 se objem výroby jehličnatého řeziva v Německu a Rakousku zvýšil o pouhých 14 % (Německo 2010 21,1 mil. m³ – 2020 cca 25 mil m³, Rakousko 2010 9,8 mil m³ – 2020 10,3 mil m³). Výroba CLT se v obou těchto zemích podle výzkumu časopisu Holzkurier ve stejném období ztrojnásobila – ze zhruba 340tis. m³ v roce 2010 na téměř 1 mil. m³ v roce 2020.

Pouhý tento vývoj znamenal výrazné změny toků jehličnatého řeziva. Proč? Abychom vyrobili zmíněný milion m³ CLT desek potřebujeme nejméně 1,25 mil. m³ řeziva.

- Zpracovatelé dřeva, kteří se dosud mohli spolehnout na plynulé dodávky suroviny se nyní cítí ohroženi. Částečně také proto, že si mnozí Skandinávští pilaři našli pro své výrobky v USA a v Číně lukrativnější odbytiště než ve Střední Evropě.
- Zpracovatele v Střední Evropě zastihl konec roku 2020 s rekordními objemy nevyřízených zakázek, zato s podprůměrnými zásobami suroviny. Opravdu citelné zvýšení objemu výroby je v mnohých oborech (např. výroba BSH) již nereálné, kapacity jsou velmi často vytíženy na maximum a krom toho chybí surovina a/nebo personál.
- I samotná Čína sází postupně na „Green Building“ – nadcházející zimní Olympiáda 2022 má tento trend symbolizovat. Spotřeba jehličnatého řeziva v Číně letos znovu vzroste. V roce 2021 by celkové číslo mohlo dosáhnout 70 mil. m³, v roce 2022 již 75 mil. m³. A navíc: Čína bude muset letos akceptovat výrazně vyšší ceny jehličnatého řeziva, aby dosáhla množstevního uspokojení poptávky.
- Staré zavedené toky dřeva ovlivní také postupně zaváděný zákaz vývozu kulatiny z Ruska – nejvíce jsou jím postiženy Čína, Finsko a Pobaltské státy.
- Současný regionální nedostatek kulatiny, který je leckde způsoben i zimní nepřízní počasí má rovněž vliv na toky řeziva na trhu. Tak dochází k tomu, že zpracovatelé v Jižním Rakousku, kteří se vždy byli schopni zásobovat z vlastních výroby, musí nakupovat surovinu pro vlastní zpracování, což má vliv i na sousední regiony. Ani krátkodobé výpadky některých kapacit (např. požár ve firmě Mosser) nebo neplánované incidenty (zřícení střechy ve firmě Theuerl), či plánované přestavby (např. ve výrobě BSH skupiny Pfeifer v Imstu) nemohly okamžitě být kapacitně nahrazeny jinými výrobami, jak to bývalo běžné v minulosti.
- S ohledem na napjatou situaci v zásobování surovinou mají nákupci sklon k vícenásobným objednávkám („však on to někdo dodá“). Částečně takto dochází k přeceňování celkového objemu poptávky. Vzniká tím nebezpečí vytvoření „nákupní bubliny“.
- V roce 2021 je v Evropě realitou masivní poptávka po stavbách ze dřeva po „hotových“ domech z dřevěných panelů (nehledě na Lockdown nárůst obrátu německých „dřevostavitelů“ o 14 % v roce 2020, ještě dramatičtější je porovnání prosince 2020 se stejným měsícem roku 2019 – nárůst o 42 %).
- Kdo nezvýší včas ceny, je „zasypan“ objednávkami. A naopak – když někdo nakoupí za přemrštěné ceny, které mají vlastně zabránit prodeji, riskuje, že se mu zcela rozpadnou výrobní a dodací kalkulace. //